

Õiguskantsler

Tallinna Linnavalitsus
lvpost@tallinnlv.ee

Meie 07.03.2025 nr 7-5/250076/2501647

[ ]

Erivajadusega lapse toetamine lasteaias

Austatud linnapea
Austatud direktor

[ ] küsis õiguskantslerilt, kas [ ] oli õigus keelduda tema last lasteaeda vastu võtmast selle tõttu, et lapsega ei olnud kaasas tugiisikut.

Lasteaias ei ole õigust keelduda last vastu võtmast, kui lapsel puudub tugiisik (vt ka õiguskantsleri 18.03.2022 [seisukohta](#)). Vanematelt ei saa nõuda, et kuni tugiisiku leidmiseni tuleb lapsel käia lasteaias koos pereliikmega (nt ema või vanaemaga). Niisiis ei ole lasteaias õigust esitada lapse perele muid tingimusi, kui on kehtestatud koolieelse lasteasutuse seaduses.

Linnal tuleb tagada, et lasteaiad oleksid valmis pakkuma tuge ka erivajadusega lapsele. [ ] pole käitunud õiguspäraselt, sest lasteaed pole pakkunud lapsele tugiisiku leidmiseni vajalikku tuge.

Palun andke hiljemalt maikuu jooksul teada, kuidas Tallinna Linnavalitsus kavatses tuge vajavaid lapsi lasteaedades toetada. Ühtlasi palun linnal korraldada, et [lapsele] tagataks [ ] vajalik tugi hiljemalt 31. märtsil.

Juhtumi asjaolud

1. Kooliväline nõustamismeeskond (Rajaleidja) tegi [ ] otsuse, et [ ] tuleb võimaldada käia lasteaias tasandusrühmas kuni kooliminekuni. Ühtlasi otsustati, et seni, kuni laps pole saanud kohta tasandusrühmas, tuleb talle pakkuda arendavat tegevust sobitusrühmas; tagada talle regulaarne eripedagoogi tugiteenus ning vajadusel toetada lapse kõne arengut, pakkudes logopeedilist tuge kaks kuni neli korda nädalas.

2. Laps sai [ ] tasandusrühma koha [ ]. Enne seda käis ta kolm aastat [ ] sobitusrühmas.

3. [ ] võttis lapse vastu Rajaleidja psühholoog. Nõustamise kokkuvõtte kohaselt on lapsel raskusi käitumise kontrollimise, keskendumise ja püsivusega ning see takistab tema igapäevast tegevust. Psühholoog soovitas koolieelsel aastal last võimalikult palju toetada, et ta oleks kooliminekuks valmis. Soovitati jätkata rehabilitatsiooniteenuste taotlemist ning kaaluda tugiisikuteenuse taotlemist.

4. [ ] pöördus lapsevanem [ ] Linnaosa Valitsuse sotsiaalhoolekande osakonna lapse heaolu talituse poole, kuna tema sõnul paluti [ ] toimunud kohtumisel leida lapsele tugiisik ning soovitati

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

last enne tugiisiku leidmist lasteaeda mitte tuua. Lasteaed andis lapsevanemale teada, et kuni tugiisiku leidmiseni võib laps tulla lasteaeda vaid koos pereliikmega (ema, vanaema).

5. Lapsevanem esitas [ ] Linnaosa Valitsusele tugiisiku määramise taotluse [ ].

6. Linnaosavalitsuse lapse heaolu spetsialist hindas lapse abivajadust ja tegi [ ] otsuse määrata lapse arendamiseks, suunamiseks, toetamiseks ja abistamiseks talle tugiisik kokku 1100 tunniks (ajavahemikul [ ]). Otsus edastati lapsevanemale ja linna lepingupartnerile – Tallinna Perekeskusele – samal päeval ehk [ ].

7. Selsamal päeval pöördus [lasteaia] esindaja linnaosavalitsuse lapse heaolu spetsialisti poole murega, et lapsel on lasteaias keeruline toime tulla ning et vanema ja lasteaia vahel on suhtlusprobleemid. Arutuse all olid ka tugiisiku vajadus, edasine õppetöö korraldamine ning lasteaia ja kodu koostöö kokkuleppimine. Otsustati korraldada laiem võrgustikukohtumine.

8. [ ] küsis linnaosavalitsuse lapse heaolu talitus Tallinna Haridusametilt, kas lasteaial on õigus keelata lapsel osaleda rühmategevustes kuni tugiisiku leidmiseni. Haridusameti spetsialist selgitas linnaosavalitsusele [ ] saadetud vastuses, et lapsel on kindlasti õigus käia lasteaias, kuid ka teistel lastel on õigus õppida turvalises keskkonnas. Haridusameti spetsialisti arvates lähtus lasteaed oma keeldu põhjendades sotsiaalministri määruse „[Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale](#)“ § 13 lõikest 1. See sätestab, et last, kelle tervise seisund võib kahjustada lapse enda või teiste tervist, lasteaeda ei lubata.

9. [ ] toimunud võrgustikukohtumisel otsustati, et kuni tugiisiku leidmiseni käib laps lasteaias neljapäeviti koos emaga.

10. [ ] Linnaosa Valitsuse kinnitusele oli Tallinna Perekeskus leidnud lapsele [ ] sobiva tugiisiku kandidaadi ja [ ] kohtus see inimene lapse ja emaga Tallinna Perekeskuses. [ ] käis ta tutvumas ka lasteaiaiga.

11. Eelmise aasta [ ] kuni tänavu [ ] on laps viibinud [lasteaias] kokku 20 päeva (ajavahemikul [ ] kümme päeva; [ ] kaks päeva; [ ] kolm päeva; [ ] kolm päeva; [ ] kaks päeva).

12. Lasteaia õppejuht andis [ ] õiguskantsleri nõunikule teada, et lapsel tugiisikut ei ole, sest leitud tugiisik loobus tööst ja lasteaia töötajad ei saa abivajava lapsega hakkama. Lasteaia personali hulgas ei ole töötajaid, kes suudaksid pakkuda lapsele vajalikku tuge.

Lasteaia tegevuse õiguspärasus

13. Põhiseaduse kohaselt on igal lapsel õigus alusharidusele ([põhiseaduse](#) § 37 lg 1). Seadus näeb ette, et igal lapsel, kes vastab seaduses sätestatud tingimustele ([koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (KELS) § 10 lg 1), on õigus saada alusharidust lasteaias. Õigus alusharidusele lasteaias on ka erivajadusega lapsel.

14. Munitsipaallasteaial ei ole õigust keelduda last vastu võtmast, kui lapsele ei ole sobivat tugiisikut veel leitud, tugiisik on haige või kui ta ei saa mõnel muul põhjusel lapsega olla. Tugiisikuteenus leidmise ja tugiisiku töö järjepidevuse eest vastutab kohalik omavalitsus, kes on hinnanud lapse abivajadust ja leidnud, et tugiisikuteenus on lapsele vajalik ([sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 5 lg 1, §-d 15, 23). Seadus ei luba lasteaiateenus osutamist katkestada, kui lapsel pole tugiisikut lasteaias kaasas. Lasteaed ei saa seejuures toetuda ka sotsiaalministri [määrusele](#) (§ 13), sest määruse § 13 reguleerib olukordi, kus laps (sh erivajadusega laps) on haigestunud näiteks nakkushaigusesse või on ootamatult viga saanud. Viidatud määrus ei anna lasteaiale alust keelduda koolieelse lasteasutuse seadusega ette nähtud toe pakkumisest erivajadusega lapsele.

15. Seega tuleb linnal läbi mõelda, kuidas saaks lasteaed pakkuda erivajadustega lastele tuge haridusasutuses koha peal, näiteks sel ajal, kui linn ei ole perele veel sobivat tugiisikut leidnud, ja

mida teha, kui tugiisik ei saa haiguse tõttu või mõnel muul põhjusel oma ülesandeid täita. Linnal tuleb arvestada haridusasutustes toe pakkumisel ka sellega, et tugiisiku leidmine võibki võtta pikemalt aega, sest Riigikogu on sätestanud, et tugiteenuse saajal on õigus enne teenuse saamist tugiisikuga kohtuda, et hinnata omavahelist sobivust ([SHS](#) § 24 lg 2). Linnal on näiteks võimalik sõlmida lepingud asendusõpetajatega, kes saavad vajadusel teisi õpetajaid või tugiisikuid asendada. Abi võib olla ka sellest, kui lasteaeda või rühma võetakse tööle rohkem töötajaid (näiteks abiõpetajaid), kui õigusaktides on ette nähtud. Mõnikord piisab sellest, kui luua lasteaias või rühmas tingimused, mis last piisavalt toetavad (koolitada õpetajaid, moodustada väiksem rühm vms).

16. Igal juhul on lasteaial kohustus tuge vajav laps lasteaeda vastu võtta, ka juhul kui tugiisikul pole võimalik lapsega lasteaeda kaasa minna. Linnal tuleb leida kiiresti koostöös lasteaedadega toimiv lahendus, kuidas tagada tuge vajava lapse ning rühma kõigi teiste laste heaolu ka sel ajal, kui tuge vajaval lapsel tugiisikut ei ole. Arvestada tuleb, et seadusega on pandud lasteaiale kohustus tagada lasteaiaaalistele lastele samaaegselt nii alusharidus kui ka hoiuvõimalus (KELS § 1 lg 1).

17. [Lasteaed] ei käitunud õiguspäraselt, kui selgitas lapsevanemale, et tema laps ei saa kuni tugiisiku leidmiseni ilma pereliikmeta lasteaeda tulla, ning põhjendas seda teiste laste tervise kaitse vajadusega.

18. Riigikogu on sätestanud, et lasteaia õpetajatel tuleb jälgida lapse arengut ja toimetulekut lasteasutuses ning vajaduse korral kohandada õppe- ja kasvatustegevus lapse erivajaduse järgi. Linn peab looma keha-, kõne-, meele- või vaimupuudega ning eriabi või -hooldust vajavatele lastele arengu- ja kasvamisvõimalused elukohajärgses lasteasutuses (vt KELS § 14 lg-d 1, 2 ja 3).

19. Seaduseelnõu [seletuskirjas](#) on öeldud, et hea oleks, kui lapse erivajadust võimalikult varakult märgataks, et saaks teha vajadusel muudatusi õppe- ja kasvatustegevuses või lapse kasvukeskkonnas juba enne kooli.

Seega tuleb linnal luua võimalused ja lasteaia direktoril tuleb korraldada igale lasteaialapsele piisav tugi. Lasteaed peab seda tuge pakkuma ka neil päevadel, kui linn ei ole lapsele tugiisikut taganud. Kui laps puudub tugiisikuteenuse korraldamatuse tõttu lasteaiast, on oht, et ta ei saa piisavalt tuge ka lasteaia logopeedilt ja eripedagoogilt. Loomulikult tuleb lasteaial samal ajal tagada ka kõigi teiste laste heaolu ja turvalisus.

20. Palun linnal luua võimalused, et [lasteaed] suudaks pakkuda [lapsele] iga päev vajalikku tuge. Vajaduse korral tuleb lasteaiale selleks ette näha piisavalt vahendeid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja, Haridus- ja Teadusministeerium (avaldaja andmeteta)

Marje Kask 693 8427

Marje.Kask@oiguskantsler.ee